AANTEKENEN
Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat (EZK) - projectdirectie Groningen
t.a.v. de heer M.H.J. Hoenders
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Contactpersoon
J. Pennekamp

Kenmerk
196988906

Datum
17 mei 2022

Onderwerp
Advies met betrekking tot de voorgestelde Operationele Strategie Groningenveld 2022 - 2023

Hooggeachte heer Vijlbrief,

Op 13 april 2022 hebben wij uw verzoek ontvangen tot het uitbrengen van advies met betrekking tot de voorgestelde Operationele Strategie Groningenveld 2022-2023. In dit adviesverzoek vraagt u ons om aandacht te besteden aan de maatschappelijke effecten en de veiligheidsoverwegingen voor de winning uit het Groningenveld, op basis van onze kennis van de regionale situatie. U vraagt ons om advies voor het vaststellingsbesluit Groningenveld 2022-2023 dat uw uiterlijk in oktober 2022 zal nemen.

Algemeen
Wij hebben besloten om ons te conformeren aan het regioadvies. Dit advies treft u dan ook aan in de bijlage. Daarnaast willen wij met deze begeleidende brief u op een aantal punten aanvullend adviseren. Het zijn aandachtspunten die voor onze gemeente en inwoners van cruciaal belang zijn, en voor u van betekenis kunnen zijn in het kader van draagvlak voor mijnbouwactiviteiten in onze regio. Het gaat om de volgende punten:

- inzet gasopslagen en omgevingstraject rondom Grijpskerk en Norg;
- schadeafhandeling.

Inzet gasopslagen en omgevingstraject rondom Grijpskerk en Norg
Wij verwachten dat de ondergrondse gasopslagen in toenemende mate een cruciale bijdrage leveren aan de leveringszekerheid van gas. In het Westerkwartier hebben wij te maken met een tweetal gasopslagen: de gasopslag in Grijpskerk en de gasopslag in Norg. De gasopslag in Norg ligt in onze buurgemeente Noordenveld. Desondanks reikt het effectgebied verder dan de gemeente Noordenveld en zien wij de effecten ook in onze gemeente.

Vanuit leveringszekerheidsoverwegingen hanteert Gasunie Transport Services (GTS) in de voorliggende operationele strategie een werkvolume van 4 miljard kuub voor de ondergrondse gasopslag in Norg. Het is daarnaast technisch mogelijk om een werkvolume tot ongeveer 6 miljard kuub gas te accommoderen. Een hoger vulniveau heeft een positieve bijdrage aan de leveringszekerheid voor komende jaar. Desalniettemin adviseren wij u om voor het komende jaar vast te houden aan een maximale vulgraad van 4 miljard kuub. Dit om het maximale drukbereik te voorkomen en daarmee het voorkomen van - meer - schade door bodembeweging en mogelijke risico's op bevingen.

Sinds begin april 2022 wordt de ondergrondse gasopslag Grijpskerk niet langer ingezet als berging hoogcalorisch gas, maar als berging van laagcalorisch gas. Heel concreet levert deze opslag een bijdrage aan de versnelde sluiting van het Groningenveld. Met deze ombouw blijft de definitieve sluiting van het Groningenveld in 2023 binnen bereik. Dat is voor u een belangrijke overweging geweest om ruimte te bieden voor de conversie van de gasopslag Grijpskerk. In het licht van deze ontwikkeling verzoeken wij u om het wettelijk bewijsvermoeden per direct van toepassing te verklaren rondom een ruim gebied rondom de gasopslag.

Rondom de gasopslagen in Grijpskerk en Norg werken wij samen met uw ministerie van EZK, de gemeente Noordenveld en NAM aan de ontwikkeling van een omgevingstraject. In dit traject spreken we elkaar over de toekomst van beide gasopslagen. Daarnaast richt het omgevingstraject zich op het maken van aanvullende afspraken over een eerlijke verdeling van de lusten en lasten die samengaan met de inzet van de gasopslagen. Omwonenden van beide gasopslagen geven de inhoud van het traject mede vorm. Wij roepen u op om u in te blijven zetten voor een voortvarende invulling van het omgevingstraject en vóór de zomer 2022 tot concrete afspraken te komen.

Advies:
Wij adviseren u om in het vaststellingsbesluit concreet in te gaan op de inzet en beoogde gebruikstermijn van de ondergrondse gasopslagen. Juist vanwege de geopolitieke ontwikkelingen. Eventuele gevolgen hiervan moeten voor ons en onze inwoners inzichtelijk zijn. In de beleving van onze inwoners neemt ook de druk op de kleine velden toe. Wij vragen u om in het vaststellingsbesluit inzichtelijk te maken welke rol de kleine velden spelen in de leveringszekerheid.

Daarnaast verzoeken wij u om in het vaststellingsbesluit uit te spreken dat u vasthoudt aan de maximale vulgraad van 4 miljard kuub voor de gasopslag in Norg. Tenslotte gaan wij ervan uit dat u zich zal blijven inzetten voor de ontwikkeling van het omgevingstraject rondom de gasopslagen in Grijpskerk en Norg, en u inspant om daarover vóór de zomer 2022 tot concrete afspraken te komen over invulling van het wettelijk bewijsvermoeden.

Schadeafhandeling vraagt om extra aandacht
Ook in het Westerkwartier zien we de afgelopen periode een toename in schademeldingen bij het Instituut Mijnbouwschade (IMG) en de Commissie Mijnbouwschade (CM). De inhoudelijke beoordeling en procedurele afhandeling van de schademelding zou onafhankelijk, rechtvaardig, ruimhartig, voortvarend en met oog voor de menselijke maat moeten zijn. Deze uitgangspunten zijn ook vastgelegd in de taakstelling van beide instanties. Helaas moeten wij

blijven concluderen dat de dagelijkse uitvoering onvoldoende in lijn is met deze uitgangspunten. Wij zijn hierover bezorgd. Wij constateren dat er blijvende verwarring en onzekerheid bestaat over de juiste route naar de juiste instantie. De wijziging van het boordelingskader van het IMG sinds mei 2021 – en daarmee een gewijzigde interpretatie van de toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden – leidt in onze gemeente tot veel vragen en zorgen. In toenemende mate zorgt dit voor een ondermijning van het vertrouwen in het schadeafhandeling-proces en draagvlak voor mijnbouwactiviteiten in de regio.

We blijven daarom u verscherpte aandacht vragen voor de situatie waarin onze inwoners schade ondervinden door zowel gaswinning uit het Groningenveld als schade door andere mijnbouwactiviteiten. Deze inwoners worden geconfronteerd met twee schadeloketten met een verschillend juridische kader en werkwijze. Dit doet geen recht aan de situatie van onze inwoners. Wij vinden dit dan ook onwenselijk en niet goed uit te leggen. Daarom blijven wij aandringen om schade voor deze inwoners onder het wettelijk bewijsvermoeden te brengen en het IMG de bevoegdheid te geven deze schade af te handelen. En daarmee te zorgen voor een ruimhartige, onafhankelijke en rechtvaardige schadeafhandeling voor onze inwoners ongeacht de aard en locatie van de mijnbouwactiviteiten. Wij vragen uw verscherpte aandacht voor de interferentie tussen het Groningenveld, de nabijgelegen gasopslagen in Grijpskerk en Norg en de winning uit kleine velden.

Advies:
Wij adviseren u om in vaststellingsbesluit recht te doen aan het belang van correcte schade-afhandeling voor onze inwoners en in uw besluit uitdrukkelijk mee te wegen dat de afhandeling voor een aanzienlijk deel van de inwoners nog niet effectief, ruimhartig of rechtvaardig is. Daarnaast vragen wij u nogmaals om één landelijk loket mijnbouwschade in te richten en het begrip 'ontzorgen van de inwoner' op zodanige wijze in te vullen dat er materieel sprake is van gelijke rechtsbedeling voor onze inwoners.

Afsluitend
Wij zijn van mening dat wij u hierbij een gedegen advies doen toekomen en verwachten dat u dit advies meeneemt in uw besluitvorming.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester A. Schulting, secretaris

Bijlagen
- Bijlage 1: regioadvies inzake operationele strategie Groningenveld 2022-2023